

LATZKOVITS MIKLÓS

A magyarok Istene

1.

2018. május 13-án láttuk először. Láttuk Keletről és Nyugatról, láttuk Északról és Délről, de érteni nem értettük, talán nem is akartuk érteni. Olyan volt, mint egy oszlop. Később végeláthatatlan és persze eredménytelen vitákat folytattunk a színéről, ezért most csak annyit mondhatok, hogy hatalmas, szürke oszlopnak látszott, tisztán kivethető kontúrokkal, vagyis néhány harangot legalább illetet volna félrevernünk. Az Országos Meteorológiai Szolgálat jelentése szerint hazánk egén már 1831-ben is megjelent egy hasonló fenomén, de ez a jelentés egyszerű fikciónak bizonyult, a valósághoz nem volt semmilyen köze. Május 14-én az oszlop északi vége szétszakadt, olyannak tűnt, mint egy gigászi i betű, a tetején egy gigászi ponttal (utóbbi pár nappal később egyszerűen szublimált), úgyhogy hamut kellett volna szórni a fejünkre heteken át, de mi ezt sem cselekedtük. Inkább lefotóztuk. Néhány óra alatt jó és kevésbé jó fotók tömege árasztotta el az internetet és általában az összes médiát, aminek talán volt némi haszna is. Egyrészt kiderült, hogy bárhónnan fotózzuk, teljesen egyformának látszik, ami nonszensz. Hogy 14-e után hat napon át egy szikrányit sem változott, ami szintén nonszensz. A méretét illetően a legelképseztöbb számítások láttak napvilágot, ahogy a magasságot illetően is, „ahol a jelenleg megfigyelhető”, igen, így mondtuk, és még mindig nem gyanakodtunk.

Aztán 20-án megtörtént az, amire nem számított senki sem, és mi szünet nélkül az eget bámultuk valamennyien. Ezt láttuk:

I T

Két nap múlva pedig ezt:

I T T

Természetesen a többség még mindig a meteorológusokra mutogatott, ők meglázasan keresték a magyarázatot, de a megoldás sehogyan sem akart megszületni. A nemzet meteorológia iránti érdeklődése ugyanakkor kézzelfoghatóan megnőtt. A felhőfajtákat mindenki kívülről fújta, és megtanultuk a vízfelhők, a jégfelhők meg a vegyes halmazállapotú felhők legfőbb jellemzőit is. Pontosan tudtuk, hogy a poláris mezoszférikus felhők a mezoszférában helyezkednek el, úgy 75 és 85 kilométer magasan, és tudtuk azt is, hogy ITT nem tekinthető poláris mezoszférikus felhőnek, ebben mindenki egyetértett. Tény, hogy a méretét, alakját, szerkezetét és textúráját ezerféleképpen próbáltuk meghatározni, ám a mérések eredményei rendre értel-

mezzhetetlennek bizonyultak, mintha ITT nem is felhő lenne, hanem valami más, bár ezt akkor még nem gondolta komolyan senki sem.

Csak P. P szerint ITT üzenet, amit nem lehet félreérteni. Így hát P minden hajnalban kimegy a Dugonics térre, a szökőkúthoz. P minden hajnalban elkántálja a megoldást, szenvtelen arccal és olyan sebesen hadarva, hogy szinte egyetlen szavát sem lehet érteni: „Három jel, és az egyik a Dub-He, a másik a Merak, a harmadik a Feida, és lesz majd a négy, olyan, mint a madarak csőre, a neve Megrez, az egész neve pedig Nas, ami koporsót jelent.” P hosszú ideje nem fogyaszt alkoholt, és egy garázsban lakik, vagyis tökéletesen alkalmas arra, hogy a prófétánk legyen. A madarak csőre 30-án jelenik meg az égen:

ITT V

P körül kis csoport formálódik, részben az érdeklődők, részben a mindig gúnyolódó hitetlenek köre. Június elején P már a híradóban beszél, „a három siratóasztoszonnyról, vagyis Aliotról, aki a legjobban sír, Mizarról és Akaidról, aki egy keddi napon érkezik”, de még a riporter is kineveti. A legjobban síró 10-én jön meg, Mizar két nap múlva, aztán kedden valóban megjön Akaid, furcsa módon délelőtt, amikor épp senki sem néz az égre:

ITT VAGY

És történik akkor ez a három: 1. Az Országos Meteorológiai Szolgálat igazgatója nyilatkozatban tudatja, hogy „az ITT VAGY alakú égi fenomén megmagyarázhatatlan és rettenetes”. 2. Az akadémia Nyelvtudományi Intézetének igazgatója nyilatkozatban tudatja, hogy „az ITT VAGY alakú égi fenomén tökéletesen értelmezhető és rettenetes”. 3. P nyilatkozatban tudatja, hogy „az ITT VAGY alakú égi fenomén két napig lesz még az égen látható, aztán az egészet a tenger nyeli el”.

Megjegyzendő, hogy a betűk nem vetnek árnyékot a földön, ami egyszerre felémelő és félelmetes, viszont a folyamatos harangzúgás kizárólag csak félelmetes. Összeáll a Bizottság. Hét akadémikus, a honvédelmi miniszter és egy repülési szakértő, az esztergomi érsek meg két protestáns esperes, továbbá Z, aki sohasem beszél, de minden bizottságban benne van, ha komolyra fordulnak a dolgok. A résztvevők díjazása körül kialakult méltatlan vitát maga a miniszterelnök simítja el, és a légvédelem három sikeres rárepülést is végrehajt 20 km-en.

P elképesztő metamorfózison megy keresztül. Újra iszik, eleinte csak sört, aztán pálinkát, döbbenetes mennyiségben, és már nem is a garázsban lakik. Tisztelői egy tarjáni társasház nyolcadik emeletén kis lakást bérelnek neki, jóllehet ITT VAGY nem zuhant a tengerbe két nap után, ami valójában nem is meglepő. Mert jó az Alföld, az igaz, és jó a Kisalföld is meg az Alpokalja meg a Dunántúli-dombság (a Balatonnal), és jó a Dunántúli-középhegység, meg az Északi-középhegység is jó, mindez vitathatatlan, és vitathatatlanul jó a Duna, és jó a Tisza, jó a Lajta, a Rábca, a Kapos, a Sárvíz, a Dráva, az Ipoly, a Bodrog, a Sajó, a Hernád, a Zagyva, a Túr, a Szamos meg a Kraszna, és persze jó a Körös meg a Maros is, de tengerünk az nincs, ezt be kell vallanunk, az égről oda nem tud potyogni semmi sem. Az üzlet azonban beindult. Az

Isten ujjá jeleket írt az égre, az emberek meg P-t akarták, aki a kérdés vitathatatlan szakértőjének számított, noha a kormányzat hosszú időn keresztül tagadta ezt. És minél többen akarták, annál nehezebben kapták meg. És minél nehezebben kapták meg, annál többen akarták, jóllehet P olcsónak nem számított semmiképp, de amit adott, az tényleg nem volt csekélység. Metszően pontosnak éreztük minden szavát, még az a somogyi vállalkozó is, akinek mindössze három napot jövendölt a „rette-netes vég” előtt, úgyhogy a férfi a harmadik nap után valóban halottnak tekintette önmagát, ahogy halottnak tekintette a családja és mindenki más.

A Nyelvtudományi Intézetben persze egészen más oldalról közelítették meg a kérdést. Ők is nyilatkoztak, ahogy kell, már három héttel a bizottság felállítása után, szakszerűen és a fáradságtól vörös szemmel, de a hangjuk megnyugtató volt, ezt felesleges lenne tagadnunk. Megállapították, hogy „ITT VAGY tautologikus állítás, mely minden lehetséges kontextusban igaznak tekinthető”, jóllehet „kontextus érzékeny kifejezésekkel van tele, ami cseppet sem könnyíti meg a dolgot”. Aztán egy húsz perces exkurzus következett, amit senki sem értett, de azért mindenki feszülten figyelt, annyira különös és magasztos volt ez az egész, bár azt mégiscsak jó lett volna tudni, „mi az a konkrét hely, amire ITT referál”. A beszámoló visszhangja el-lentmondásos volt. A kormánypárti média a szakmaiság Szkölláját emlegetve a magyar értelmiség alkalmatlanságát elemezte, a parlament elnöke pedig egyenesen azt állította, hogy „a nyelvészek elmebeteg seggfejek”. Másnap a mikrobiológiai intézet igazgatóját (tévedésből) szarral dobálták meg a feldühödött tüntetők, a Magyar Nemzet vezércikke viszont mély értelmű címével szólította meg a kormányzat híveit: „TE VAGY OTT!” És ekkor valamennyien a szívünkbe néztünk. Igen, a szívünkbe, ahol nagy-nagy ürességet és haragot találtunk, bujaságot, önzést és sóvárgást a pénz után, és úgy sírtunk, mint a gyerekek, akik pedig tudvalevőleg angyalok.

A harangok zúgtak, a papok prédikáltak, nem remegő hangon, ahogy kell. A vezérige ez volt: „Et signum magnum apparuit in caelo”, és mi tudtuk, hogy e szavak nem hazudnak. Elég volt az égre nézni. Gyakran néztünk az égre, úgyhogy a nagy üzletláncokban megjelentek a meditációs nyugágyak, a legkülönfélébb kivitelben és árban, de a hátoldalon mindig ott díszelgett a „TE VAGY OTT” felirat, aztán a „TE VAGY OTT” logó, továbbá megjelentek a meditációs napszemüvegek, és napolajból is sokszorosa fogyott a szokásos mennyiségnek. A nemzet leburnult, ezt nem lehetett nem észrevenni. Márpedig aki leburnul, az boldog is, és mi boldogok voltunk valamennyien, hogy valóban OTT LEHETÜNK, hogy MI LEHETÜNK OTT, mert az ég kapuja mindenki előtt nyitva áll. A feltételekről a Dómban értesültünk. Megtudtuk, hogy csak a valóság létezik. Például a betűk az égen, és az, aki e betűket az égre írta. Megtudtuk, hogy a modern tudomány kudarcra logikus és törvényszerű, hisz az emberi elme számára felfoghatatlan a felfoghatatlan, viszont a szív mindenre képes, láthatóvá lesznek benne a legtitkosabb titkok is, mint valami tükörben, és nekünk erősnak és állhatatosnak kell lennünk, mert különben a tükör csorba és vak marad.

Aztán kiderült, hogy mégsem mi vagyunk ott. Voltak, akik az éjszakai sötétség ellenére is látni vélték, tudniillik az Úr kezét, mások meg a tollat, amivel az égre írt:

ITT VAGYOK

És akkor a mi nagy, tükrös szívünk csordultig telt büszkeséggel. Mert nem azt írta, hogy „I am here”, és nem azt, hogy „jestem tu”, vagy hogy „mimi niko hapa”, nem is azt, hogy „я здесь”, „hemen nago”, „ενταυθα ειμι”, „hic sum”, vagy épp „הנה אני”, hanem hogy „ITT VAGYOK”, ráadásul ezt sem akárhová írta, hanem az égre, a magyar égre, ami csak a miénk, a világ legszebb ege. Ezt a jobboldali radikálisok szóvivője közölte velünk, egy liberális képviselő pedig még aznap átült a kereszténydemokraták közé, ami magáért beszélt. J viszont az Istennel találkozott.

2.

J testes, nagydarab ember volt, a találkozás napján 55 éves, 5 hónapos és 5 napos. Világ életében repülni akart, és világ életében repült is. Előbb MiG-ekkel és Gripe-ekkel, leszerelése után meg (alig 60 méterre emelkedve a föld fölé) a szúnyogokat irtotta, és persze oktatott, ahogy az ő korában mindenki más. Eleinte szinte fájt. Mert lassú volt, és a magasság is hiányzott, de aztán rájött a dolog ízére. Elvégre a kötelékben való repülést mindig is utálta, és utálta a napiparancsokat, a feletteseit és a kollégáit, akik teljesen steril, pedáns emberek voltak (egyáltalán nem lehetett velük mit kezdeni), de legjobban az éjszakai riadókat utálta, végtelenül és kimondhatatlanul, hogy nem hagyják aludni. Így aztán az SF25 Falkét meg a DA 20 Katanát már két hónap után megszerette, repülte továbbá a kétmotoros Piper Aztecot, a kedvence pedig a Cessna 150-es volt, meg természetesen a 172-es modell. Azon a bizonyos napon a kétmotorossal szállt fel, egyedül és meglehetősen rossz állapotban. És nem az 55 éven, nem az 5 hónapon, hanem az 5 napon múltott. Mert bár a betűkről J-nek egyáltalán nem volt véleménye, a harangzúgásról viszont volt, igen határozott és minden egyes nappal egyre határozottabbá váló véleménye. A harangok ugyanis éjszaka is zúgtak, belül, a fejében, ugyanúgy, mint nappal, mégpedig azért, mert nappal nem csak a fejében zúgtak. Az első néhány hónapban még úgy-ahogy tudott aludni. Az utolsó öt napban már nem tudott.

Hétfőn még tartotta magát, és nyájasan beszélt mindenkivel. Kedd a fájdalom kelyhe volt, amit fenéig ürített, és az a háromnegyed liter pálinka sem segített, amit magába diktált. Szerda a sötétségről szólt (meg a harangokról), és ő evőkanállal esett volna neki a Dóm tornyainak, vagy akár puszta körömmel is, és már nem beszélt nyájasan senkivel. A csütörtököt egyáltalán nem akarta elhinni. Hogy ilyen létezik, hogy ezt túl lehet élni, és amikor a SPAR előtt földhöz vágta a fél perce kifizetett unicumos üvegeket (mind a hármat), szóval akkor sírva fakadt, és a szívében nem volt semmilyen tükrös. Pénteken pedig felszállt a kétmotorossal. A szeméből folytak a könnyek, a fejében zúgtak a harangok. Minden egyes kondulás olyan volt, mintha kirúgnák alóla a széket. Nyakában a kötél, és kirúgják alóla a széket. 4000 méterig emelkedett, és tudta, hogy ő már nem száll le sohasem, mert a világnak

nincs egyetlen lakatlan szigete sem, ahol ne zúgnának a harangok, és ahol ne kelle-
ne meghalnia naponta százszor is. Aztán megpillantotta a segédfényeket. Az „I” be-
tűn.

A harangok nélkül biztosan nem teszi. Mert az a helyzet, hogy az 55 éves, 5 hó-
napos és 5 napos J mindenféle különösebb komplikáció nélkül rakta le a gépet a jel-
re, amit az Úr keze rótt az égre, és közben egyáltalán nem csodálkozott, csak a szé-
keket számolta és a könnyeit. Aztán leállította a motort. És várt. Néhány nappal ké-
sőbb az újságírók kérdéseire válaszolva kijelentette, hogy egy órán át várakozott,
két nap múlva már tíz percről beszélt, majd „hosszú órákat” emlegetett, mert ha az
ember az Istennel találkozik, akkor megbecsülhetetlenné válik a múlt idő, ezen te-
hát ne csodálkozzon senki sem. Az „I” betű pedig gyönyörűséges és ámulatkel-
tő vala, amilyennél szebbet képzelni sem lehet. Kiszállt a gépből, kezével megérintette
a talajt. És aztán meglátta az Istent.

Tehát: A visio Dei irodalmát jelen pillanatban nincs módunk felmondani. Nem
ismertetjük sem Antiochiai Szent Ignác, sem Ireneus vonatkozó nézeteit, ahogy nem
fogunk beszélni Alexandriai Kelemenről és Nagy Szent Gergelyről, kimarad Augus-
tinus és Aquinói Tamás meg általában minden skolasztikus, ezért pusztán csak any-
nyit állíthatunk, hogy J biztosan legyint, ha a mondott szenteket ismeri. Az igazság
az, hogy az Isten nyolcvan éves aggastyánnak látszott, közép magas volt, ősz haja a
válláig ért, ősz szakála meg a földig. Hát ilyen volt az Isten. És az Isten nem beszélt
vala. És az Isten két kezébe vette J fejét. És az Isten lecsavarta a koponyaboltozatot,
ahogy a vodkás üveg kupakját szokás. És J látta a koponyaboltozatot, mely az Úr ke-
zében vala, látta rajta a fejbőrt és a haját is, az ő szegény, elgyötört haját, melyre biz-
tosan ráfért volna egy mosás, igen, ez jutott eszébe akkor. Aztán az Úr egy fakanalat
húzott elő a semmiből, viseltes, de ettől eltekintve átlagos fakanalat, majd határo-
zott mozdulattal J agyába nyomta. És összekavarta a dolgokat. J pedig látta magát
tíz évesen, ahogy sárkányeregetés közben kificamítja a bokáját, aztán látta magát a
karácsonyfa alatt játszani, azzal a drága villanyvasúttal, amit már régen elfelejtett,
majd egy finn nő következett, akivel tők részegen szeretkezett valami tengerparton,
talán Bulgáriában, egy családi ebéd és a repülés a MiG-ekkel meg a Cessnával is, lát-
ta az üres pálinkásüvegeket és a koldust, akinek egyszer a fél fizetését odaadta, egy-
szóval látott mindent, lepergett előtte az egész élete. Mire a haja visszakerült a he-
lyére, az összes harang elhallgatott. És akkor az Úr megszólalt vala.

„A repülésről kérdezett”, mesélte J, ismét csak az újságírók kérdéseire válaszol-
va, és közben szerényen mosolygott. Tény, hogy elbeszélése e ponton különösen
zavarosnak látszik (amin szintén ne csodálkozzon senki sem), annyi azonban bizo-
nyos, hogy Istent a le- és felszállás praktikai érdekelték a leginkább, de figyelmesen
hallgatott akkor is, amikor a vízszintes vezérsíkokról, a fékszárnyakról, meg persze
a hajtóművekről folyt a szó, majd egy gigantikus pofont kevert le J-nek. A következő
pillanatban J újra megpillantott az „I” betűt. Alulról, zuhanás közben. Háttal lefelé
zuhant, karjait széttárva és boldogan. Hallgatta a csöndet, a totális, teljességgel ha-

rangzúgásmentes csöndet, egy pillanatra talán bele is aludt ebbe a nagy boldogságba, és csak akkor ébredt fel, amikor földet ért. Pontosabban vizet, a Dugonics téri szökőkút vizét. Az emberek sikoltoztak, ő meg egyetlen zúzóadás, egyetlen karcolás nélkül mászott ki a vízből, és azon nyomban elaludt.

És történt akkor ez a három: 1. A repülőtér igazgatója őrjögve követelte vissza a kétmotorost, és feljelentéssel fenyegetőzött. 2. Egy Szu-22-es lefotózta a gépet az „I” betűn, de az Úrról nem készült fotó. 3. J a nemzet hőse lett, kétnapi alvás és egy kiadós hajmosás után, az ő nevéből visszhangzott az összes média.

Egy héttel később a Dugonics téren (épp ott állva, ahol J kimászott a vízből), tehát egy héttel később a miniszterelnök ünnepi beszédben méltatta hősiességét, melyet minden rádió és televíziós csatorna adását megszakítva közvetített. Kijelentette, hogy mi magyarok valamennyien magyarok vagyunk, bármennyire fáj is ez a liberálisoknak meg a baloldali ellenzéknek, és hogy a bölcs leginkább mások hibájából tanul. Közölte, hogy az egyetemek meg az összes kutatóintézet állami támogatását azonnal megszünteti, és a gyógyulásra vágyó betegek is jobban tennék, ha ezentúl inkább a templomok csöndjét keresnék (úgyhogy a mikrobiológiai intézet igazgatóját – immár cseppet sem tévedésből – újra szarral dobálták meg a tüntetők). Emlékeztetett rá, hogy hazánk földje megszentelt föld, konzervatív hősök áldozata szentelte szentté, de végre szent lett felettünk az ég is, alig néhány hónappal az elsöprő választási győzelem után, a dolgot egyszerűen nem lehet nem érteni. Csodálatos szónoklat volt. Az elnök egyre jobban belejött, arca kihevült, szeme úgy fénylett, mint izzó zsarátnok, amit még a nappali világosság ellenére is jól láthatunk valamennyien. Indulatosan kárhoztatta a külföldi tőkét meg a bankokat, egyre indulatosabban a külföldi tőke meg a bankok feneketlen étvágóját, megfélemlető kapzsiságát, majd telehánysa a kecses aranytálat, amit az Elnöki Hivatal egyik fiatal munkatársa tartott elé nagy szeretettel. Igen, az elnök hányt, ott, a kamerák előtt, nyilvánosan, hisz sírni mégsem sírhatott, bár az indulatok őt is elragadták, és akkor mi is könnyekig meghatódtunk.

A Magyar Nemzet másnapi számából aztán kiderült, hogy a kormány üzenetét háromfős küldöttség terjeszti az Úr elé, s hogy a küldöttség tagjai ejtóernyővel ereszkednek majd az „I” betűre, amikor ennek is eljön az ideje, de hogy ennek mikor jön el az ideje, azt valójában nem tudta senki sem. Csak P. Így hát P minden hajnalban kimegy a Dugonics térre, a szökőkúthoz. P minden hajnalban elkántálja a megoldást, szenttelen arccal és olyan sebesen hadarva, hogy szinte egyetlen szavát sem lehet érteni, amiért is a kormányzat végül Z-t bízta meg a megoldással, aki viszont továbbra sem beszél.

3.

A küldetésre egy keddi napon kerül sor, a legnagyobb titoktartás közepette. A résztvevők (A, B és C) a TEK legkiválóbb emberei. A bevetés előtti napon misét hallgatnak, és megkapják a szent ostya erejét, majd tetőtől talpig szentelt vízben fürdenek.

Mindenki sír. Pontosabban: mindenki sírna, ha a küldetésre nem a lehető legnagyobb titoktartás közepette kerülne sor, így viszont mégsem sír senki, mivel épp a meditációs nyugágycsapatból bámuljuk az eget, a meditációs napszemüvegekben és beolajozva, úgyhogy olyan feketék vagyunk, mint az ördögök. A, B és C 3500 méterről ugranak. B és C elvétí a célt (a rendkívül erős szél miatt), végül mindketten a Dugonics téri szökőkútban landolnak, ami első hallásra talán furcsa egy kicsit, de erről én végképp nem tehetek. Az ekkor készült amatőr felvételen jól látszik, amint egymás után kimásznak a vízből (pont ott, ahol J is kimászott), talpig fegyverben, a hátukon egy-egy gigantikus hátizsák, más moccanni sem tudna ekkora súly alatt. B káromkodik, elég alpári módon, C meg sodor magának egy cigit. Három perc múlva teherautóra rakják őket, fegyverestül, hátizsákostul és ernyőstül, úgy tűnnek el, mintha meg sem történt volna ez az egész, de a dolog politikai következményei még heteken keresztül borzolják a kedélyeket.

B és C viszont két órával később újra ugrik. A perem közelében érnek talajt, egymástól alig húszméternyire. A parancsnoki központnak küldött első (kódolt) rádióüzenet szerint „a táj gyönyörűsége és ámulatkeltő, amilyenél szebbet képzelni sem lehet, viszont A-nak sehol sincs nyoma”. Minden az előre megtervezett forgatókönyv szerint történik. Körülbelül egy kilométert tesznek meg erőltetett menetben, északi irányában haladva, vagyis az „I” betűn felfelé. Aztán tábort ütnek. A sátrak felállítása után mintát vesznek a talajból és az enyhén nedves fűből is, az üvegcséket gondosan felcímkézik és közben mindent filmre vesznek. Egyáltalán nem sikerül bemérni A vévadójának jelét, ami nyugtalanító. Éjszaka felváltva őrködnek. Valójában egyikük sem tud aludni, úgyhogy C egymás után szívja a cigiket, és közben remeg az izgalomtól. A parancsnoki központtal folyamatos a rádió és videó kapcsolat, fél óránként jelentenek, egy alkalommal személyesen a miniszterelnöknek, aki maga is a laktanyában tartózkodik. Még hajnal előtt tábor bontanak. A sátrakat a felszerelés egy részével hátrahagyják, majd újra északnak veszik az irányt, újra erőltetett menetben, szinte futva. Az előzetes tervek szerint még alkonyat előtt elérik a kétmotorost, de ebben valójában egyikük sem hisz komolyan. A táj hatalmas, szinte végtelennek tűnik, mintha nem is egy betűn, hanem egy végeláthatatlan szavannán kellene haladniuk a mentési pont felé, és egyre nyilvánvalóbb, hogy őket innen valahogy majd ki kell menteni. Nagyon hideg van, a 3000 méteres magasság miatt. Hét kilométerenként öt perc pihenő. C dohányzik, B pedig könnyít magán, és közben sír szégyenében, de hát egyszerűen már nem bírta tovább. Az ivóvízkészletük vészesen fogy, ami szintén aggasztó. A központtól kapott utasítás értelmében hatalmas gödröt ásna, talajvíz után kutatva és persze teljesen eredménytelenül, majd a magukkal cipelt konzervek felét a gödörbe rejtik. A miniszterelnök szerint minden a lehető legnagyobb rendben van, „csak így tovább fiúk”.

És a fiúk további két napon keresztül nyomulnak az „I” betűn, mire (immár teljesen kimerülve) elérik az erdőt. Mintát vesznek a fák kérgéből meg az enyhén nedves talajból is (az üvegcséket gondosan felcímkézik), majd újra gödröt ásna, újra

eredménytelenül. Az ekkor küldött rádióüzenetben C a csapat kimentését kéri, B-re pedig rájön a hasmenés, talán a konzervek miatt, bár kalkulálhatunk a pszichés megterheléssel is. Néhány óra múlva tiszta vizű patakra lelnek, egy kis tisztás közelében, ahol 24 órát pihennek. Éjszaka tüzet raknak, és csaknem felgyújtják az erdőt (ne feledjük a folyton süvítő szelet), de a tűz jó, mert meleg. C egyre gyakrabban gyújt rá, B meg a hálózsákjában alszik, és közben szökőkutakról álmodik. A-t továbbra sem lehet elérni. Reggel megpróbálnak halat fogni a pataokban, de a pataokban nincsenek halak, az erdőben nincsenek állatok, még rovarok sincsenek, csak a mindent beborító, zöld vegetáció, amit szívből gyűlölnék mind a ketten. Az üres konzerves dobozokat már el sem ássák, egyszerűen otthagyják őket. A talaj enyhén emelkedik. Aztán már nem enyhén emelkedik. B és C nem kaptak hegymászó kiképzést, úgyhogy a központból irányítják őket, illetve improvizálnak. A magasabb csúcsokat megpróbálják megkerülni, ami nem mindig lehetséges. Térdig gázolnak a hóban, és közben B bal lába, bal karja és a bal arca feldagad, alig tud beszélni, de nem adja fel, mert őt nem akármilyen fából faragták. Egyre gyakrabban állnak meg, hosszú órákra, az akklimatizáció miatt. B félrebeszél. Jobbára egy vörös hajú „kislányról” szónokol, aki ugyanabban a tarjáni panelban lakik, ahol ő, és akit „mindenképpen meg fog várni, merthogy kiskorú”. Az ereszkedés alatt C magához köti B-t, és néha befúrják magukat a hóba melegedni. Az ereszkedés három napig tart, három gyötrelmes napig.

Amikor elfogy a hó, ősz hajú pásztorral találkoznak, egy nyolcvan év körüli agastyánnal, ősz szakála a földig ér. B és C meglehetősen bizalmatlanok. Ott ülnek a tűz körül, vedelik a forró vizet, és hallgatják az erősen őző nyelvjárásban elbeszélte mesét, az öregember meséjét a sárkányról. Rendkívül abszurd az egész. Merthogy a sárkánynak hét feje volt (amely szám különben a szentségek számával egyezik), de ő nem érte be ennyivel. A sárkány minden héten elindult, hogy új fejet keressen magának, ment hegyeken és völgyeken keresztül, tüzes lehelete felégette a termést, mérget okádott az összes folyóba, fölfalta a nyájakat, és elpusztított mindent, ami az útjába került. „Ilyen volt ez a sárkány”, mondta az öreg, és egy marék rőzsét dobott a tűzre. B és C pedig látták a sárkányt, valóságosan és igazán, ahogy keresi magának az újabb és újabb fejeket, bejárva a legrejtettebb szurdokokat, bekukkantva minden kő alá, vadul és mohón, ahogy az egy sárkányhoz illik is. C ugyan szívesen megkérdezte volna, hogy mit csinál a sárkány az új fejekkel, miféle nyakakra szereli fel őket, de a szája nem engedelmeskedett. A sárkány pedig tényleg újabb és újabb fejeket szerzett magának, minden héten egyet, úgyhogy az első hét végére már nyolc feje volt, a második végére kilenc, aztán tíz, tizenegy, tizenkettő és így tovább. Végül végtelen sokaságú feje lett.

Mire B és C magához tér, addigra az öregembernek már hűlt helye. A központból kapott instrukcióknak megfelelően két teljes napot pihennek, mert immár nyilvánvaló, hogy nincsen visszaút. Az elásott konzervekről ábrándoznak meg az Úrról, aki egyszerre jóságos és rettenetes, de inkább jóságos, mert ennek így kell lennie. B szín-

te teljesen rendbe jön, nyilván az Enterol meg a rengeteg antibiotikum miatt. Az első harci cselekményre még a hegyek közt kerül sor. A környező sziklák közül éri őket a támadás, ők meg viszonozzák a tüzet, aztán hatalmas kitérővel ereszkednek tovább. És ettől kezdve minden megváltozik.

A TEK parancsnoka B és C haladéktalan kimentését követeli, határozottan elmentmondva a belügyminiszternek, aki szerint „csak így tovább fiúk”. A liberális sajtó a küldetés egyértelmű kudarcsról cikkezik, az esztergomi érsek viszont nyilatkozatban tudatja, hogy „ez blaszfémia”, de hogy mindezt hogyan is kell érteni, az örökre titok marad. A jobboldali radikálisok pártján belül a zavar jelei mutatkoznak, minek következtében a párt két ellentétes táborra szakad, és úgy gyűlölik egymást, hogy azt leírni nincsenek szavak. A radikális radikálisok az azonnali katonai beavatkozás mellett érvelnek, mert az „I” betűn különben magyar vér fog omlani, önkénteseket toboroznak, és naponta kétszer vonulnak végig a rakparton is. A mérsékelt radikálisok határozatban ítélik el a radikális radikálisokat, vezetőiket egyhangú szavazással zárják ki a pártból, majd ők is önkénteseket toboroznak, a rakparton pedig megszűnik a közúti forgalom. A kormányzóvivő a TEK parancsnokára hártja a felelősséget, „aki képes volt fegyveres martalócokat küldeni az Úr színe elé”, a feldühödött tüntetők pedig ismét szarral dobálják meg a mikrobiológiai intézet igazgatóját, aki már egészen jól viseli a dolgot.

Néha fegyverropogásra riadunk éjszaka, és a szívünk összeszorul. Szinte magunk előtt látjuk B-t, ahogy keresztülvágja magát a szögesdrót-akadályon, C mellett kúszik, és viszonozza a tüzet. Napok óta szakad az eső. Amikor a nehéztüzérség is rákezd, beremegnek az ablakok, a gépkocsikban az összes riasztó felszívít, a harangok pedig folyamatosan zúgnak, immár éjszaka is, J az egyetlen, aki aludni tud. Rajta kívül mindenki, szó szerint mindenki egy vetetlen ágy mellett térdepel, és az Úr nevét imádja, továbbá imádja magát az Urat, tiszta szívből és boldogan, ahogy kell, de a boldogságunkba némi aggodalom is vegyül. Az újra és újra fellobbanó torkolattűzek miatt olyan az ég, mintha valaki hegesztene, ott fenn, a magasban, talán ezért is mosódnak annyira össze nappalok és éjszakák, amiért is e napok eseményeit elbeszélni valójában nem lehet.

B és C azonban teszi a dolgát, kételyek és szorongás nélkül, elvégre erre képezték ki őket, méghozzá kiválóan, ráadásul az adrenalin is dolgozik keményen, ami jó. A központnak küldött rádióüzenetekben nem esik szó többé a kimentésről, kizárólag a feladatra koncentrálnak, eltökéltségük bámulatba ejtő és csodálatos. Három napon át folynak a harcok, mire elérik a kétmotorost. A gép mellett A várja őket. Szó nélkül lő rájuk, B szó nélkül csuklik össze, C pedig azt teszi, amit más is tenne ilyenkor. A meghal, az eszméletlen B-ből patakszik a vér. És ekkor egy hófehér bagoly száll le a kétmotorosra, a jobb szárnyra. Ismétlem: egy bagoly, világos nappal és szakadó esőben. C azonnal megérti a dolgot. Arccal a földre borul, és szavalni kezd, a kormány üzenetét kántálja boldogan, hogy „Szent, Szent, Szent, Isten, Isten, Isten”, de csak eddig jut, mert a madár elrepül. Aztán ő is megpillantja az „I” betűt. Nem lát-

ja, de tudja, hogy a balján ott zuhan B, akiből patakzik a vér, jobbján a halott A, akinek története nem ismerhető, legszívesebben rágyújtana, de ez nem lehetséges a süvítő szél miatt. A szökőkútból előbb B-t vonszolja partra, aki ott hal meg a kövezeten, aztán A-t, aki már amúgy is halott. Három perc múlva teherautóra rakják őket, fegyverestül, hátizsákosul és ernyők nélkül, úgy tűnnek el, mintha meg sem történt volna ez az egész.

4.

És történik akkor ez a három: 1. Amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten. 2. Nagyon sírunk. 3. A kormány külföldi szakértők segítségét kéri, elvégre valamit mégiscsak tenni kell, hogy tisztán érthessük az Úr szavát, mert az Úr szavát tisztán kell értenünk.

Az első küldöttség néhány nappal később valóban megérkezik, az Egyesült Államokból. Halászlé a Sótartóban, első este, másnap meg közlik velünk, hogy az égen nincsenek betűk. Ugyanezt mondják a németek és a dánok is, a csehek pedig majd megszakadnak a röhögéstől, úgyhogy őket azonnal hazaküldjük. A végtelenül tahó franciák egyáltalán nem értik a kérdést, amit viszont mi nem akarunk érteni, fotókat mutogatunk nekik a kétmotorosról meg J-ről is, kivisszük őket a Dugonics térre, ahol a szökőkút csobog, de hiába, mert semmit sem értenek, ez egyszerűen nem megy nekik. Az ausztráloknak vissza kell fizetnünk a repülőjegyek árát, a kínaiakkal azóta is tárgyalunk, a japánok meg el sem jönnek, őket hiába várjuk. De nem adjuk fel. A törökök látni vélik az „OK”-ot, de ezért meglehetősen borsos árat követelnek, az osztyákok „ITTOK”-ot látnak, a rokonság okán és teljesen ingyen, hunokat meg mégsem hívhatunk, őket már régen elnyelte a föld, az áldott anyaföld, amelyik a földön található.

És ekkor végre P is felemeli a szavát. Orációját az összes rádió és televíziós csatorna adását megszakítva közvetíti (immár egyetlen riporter sem nevet), ő meg széleseben hadarva közli velünk a megoldást, hogy tudniillik fedetlen fővel nem járulhatunk az Úr elé, meg hogy T-t kell küldenünk, mert ennek így kell lennie.

T-ről pedig lassan mindent megtudunk. Nehéz gyermekkoráról egy somogyi faluban, ahol apa nélkül nőtt fel magányosan. Gimnáziumba Nagyatádra járt, és egy újságcikkből az is kiderül, hogy már ekkoriban sem voltak barátai, amit viszonylag nehezen viselt. A gimnáziumot befejezte, de érettségizni nem érettségizett, ő ezt is másképp csinálta. Előbb borkimérést nyitott egy tenyérnyi garázsban, hitelből és leginkább azért, mert a pincéjükben volt néhány rozoga hordó, úgyhogy a vállalkozás fél év alatt tönkrement. Néhány hónappal később már Hamburgban láthatjuk őt, ahol segéd munkásként dolgozik. Állandóan. Néma csöndben és a néma csöndben. Néma csöndben azért, mert németül képtelen volt megtanulni, egyetlen szót sem soha, amiért is soha nem beszélt, a néma csöndben pedig azért, mert tényleg nem tudott megtanulni németül. A németeket nem hallotta, aztán szép lassan elhallgatott minden. Még a tér is az ellenségévé változott. Mintha valami folyadékkal töltöt-

ték volna fel, amiben ugyanolyan nehéz gázolni, mint a vízben. Képzeljük el a reggeleket, a felkelést hajnali ötkor, amikor a szobakonyhás lakás (melyben jobbra ketten éltek) vízzel van tele. T egy vízzel telt tartályban öltözködik, és egy vízzel telt tartályban mos fogat. Aztán keresztülküzdi magát a lépcsőházon, ami vízzel van tele. Az utcák csatornák, és ő keresztülvág a városon, mindig gyalog, mert buszra nem költ soha, ahogy élelmiszerre sem költ, hisz a vízben amúgy sem lehetne enni. Képzeljük el, amint szöveget üt a zsaludeszkába. A víz alatt. Egész nap zsaluznak, és ő egész nap szöveget kalapál, a tenyere teljesen kipállik a csöndtől. Minden nap, húsz éven át.

Ha közlendője van, akkor kézzel-lábbal mutogat, az egész rendkívül groteszk. Eleinte ügyetlen. Aztán már nem ügyetlen. T a mutogatás virtuóza lesz, hosszú évek kemény munkája révén, igazi virtuóz, ezt sem lehet nem észrevenni. És most képzeljük el, ahogy a fizetését bankba rakja. Ahogy az építkezésről úszva elindul, az ebédszünetben. Kivárja a sort, csukott szemmel a csöndben, majd meghosszabbítja a lekötéseit, átcsoportosít és részvényeket vásárol, egyetlen szó nélkül, de mégis úgy, hogy a banktisztviselő pontosan megérti őt. Nyilvánvaló, hogy a dadogó szavak alkalmatlanok érzékeltetni e jelenet komoly fenségét és egyúttal megdöbbentő egyszerűségét, de hát a lehetőségeink foglyai vagyunk valamennyien. Úgy mondom el, ahogy tudom. Szóval: képzeljük el, amint T mindkét karját külön-külön a levegőbe lendíti, körmeit négyszer egymáshoz koccintja, majd a két tenyerét csattanósan összehúzza. Aztán a jobb hüvelykuját a jobb orrlyukába dugja, maradék négy ujját pedig sorban egymás után, az orrsövényel párhuzamosan széttárja és összehúzza. A tisztviselő erre bólint, T pedig a lényegre tér. Bal kezét nyitott tenyérrel magasba emeli, négy ujját ökölbe szorítja, majd az orrsövényre támasztja a hüvelykuját, ami világos beszéd. Aztán bal mutatóujjának körmét a hüvelykujj körméhez illeszti, mintegy karikát formálva, jobb kezének ujjait ökölbe szorítja, a mutatóujj kivételével, amit is a bal kéz említett két ujjá között ki- és betologat. Ezt követően a bal kéz hüvelykujját a bal szemének sarkához emeli, négy másik ujját pedig úgy tárja szét, mintha madárszárny vagy haluszony lenne, kecsesen ide-oda billegeti őket, majd ugyanezt teszi a jobbjaival is, a jobb szeme sarkánál. A tisztviselő újra bólint, aztán kinyomtatja a bizonylatot. T pedig magányosabb mindenkinél, ő a világ legmagányosabb virtuóza.

Húsz év után hazatér Nagyatádra. A város pont ugyanolyan, mint Hamburg. Az utcák, a terek ugyanúgy vízzel vannak tele, ahogy vízzel van tele a lakása is, úgyhogy továbbra sem beszél. Előbb borkimérést nyit egy tenyérszerű garázsban, és az üzlet beindul. Két ével később már igazi sörözője van, aztán sörözője és étterme, melyet a nagyatádi közönség sűrűn látogat. Az alkalmazottak száma hét, és ez a szám a szentségek számával egyezik. Megnősül. A felesége gyönyörű és az első perctől kezdve gyűlöli, nem méltányolja sem az anyagi biztonságot, sem a művészi tökélyre fejlesztett virtuozitást. A gyerek születése után hízni kezd, és ezért T-t okolja. A lánya szintén gyűlöli, pedig még járni sem tud. Később még jobban gyűlöli,

és szégyelli is, ráadásul ugyanolyan kövér, mint az anyja. Állandóan pusmognak. Süket baromnak mondják, ha néha kimegy hozzájuk a konyhába, meg az ünnepi vacsorákon is, a rettenetes karácsonyok alatt, és ő pontosan tudja ezt. Hallani nem hallja, de tudja. Ilyenkor balra hajlítja a fejét, jobb kezének középső ujját a jobb fülébe mélyeszti, a hüvelykujját meg kinyújtja. Aztán a két karját keresztbe fonja, jobb lábával dobbant egyet, majd a balját emeli fel, ujjait ökölbe szorítja, és hatszor egymás után megdöngeti a mellét. Igen, itt minden az övé, úgyhogy a nők némán utálkoznak tovább, ő meg legszívesebben sírva fakadna, csakhogy a vízben sírni sem lehet. Rászokik az alkoholra. Egyik napról a másikra (szánt szándékkal és cseppet sem könnyen), hogy a dolog valamivel elviselhetőbb legyen, csakhogy nem lesz könnyebb semmivel. Néhány év múlva már masszív alkoholista, de az üzlet továbbra is prosperál, erre tud vigyázni. Néha segédkezik az étteremben. Az ételekről magyaráz a vendégeknek (mutogatva és szenttelen arccal), aztán a pincér felveszi a rendelést.

És 2018. július 13-án megérkezik O. Pont délben. Ebédelni akar, de beszélni nem akar. Rendelését hangok nélkül kommunikálja, a nyelvével nyalogatva az orrát, méghozzá olyan kifejezően, hogy vonatkozó instrukcióit nem lehet félreérteni. T átveszi az asztalt. O az étterem kontójára ebédel, és az étterem kontójára iszik, T legjobb borait, „mert a legjobb barátoknak a legjobb bor dukál”, O pedig a legbarátságosabb módon nyújtogatja a nyelvét egészen estig. Nem titkol semmit. A müncheni éveket, a rengeteg megaláztatást és a mindig huzatos pályaudvart, ahol csaknem húsz évig dolgozott a néma csöndben. Barátai nem voltak soha, egyetlen egy sem, a könnyei is megerednek, amikor erre emlékezik, T pedig együtt érzően vele sír, bár tagadhatatlan, hogy ezek már az öröm könnyei. Még aznap este magával cipeli O-t a lakására. A vacsora alatt O végig a nyelvét nyújtogatja, a lehető legudvariasabban, T végig mutogat, felszabadultan és végre boldogan, a nők szeméből pedig süt a gyűlölet. Az elkövetkező napokban sülve-főve együtt vannak. Közös üzleti tervek. T kisebb kölcsönöket folyósít O-nak, „egy új vállalkozáshoz, amit a napokban kíván beindítani”. Aztán nagyobb kölcsönöket. Végül kiderül, hogy O virtuóz csaló, akit a rendőrök csak „Kaméleonnak” neveznek. A szembesítés során már nem nyújtogatja a nyelvét, ugyanúgy beszél, mint mindenki más, amitől T-nek felfordul a gyomra.

Ekkor keresi fel P-t. Elmutogatja az életét, P pedig írásba adja neki a jövődőlést, hogy tudniillik három napja van a „rettenetes vég” előtt. És a vég tényleg rettenetes. Pontosabban az a három nap rettenetes, a vég előtt, utána valamivel jobb lesz. A temetése kifejezetten megható, T legalábbis sír. Ott van a felesége meg a lánya, és ott van a hét alkalmazott, a ceremónia szakralitása szinte kézzel fogható. A pap a betűkről beszél. A felesége aznap este idegen férfit fogad a lakásban, de szeretkezni nem szeretkeznek. Két hét múlva már négyen osztoznak a lakáson, az idegen férfi, a két nő meg T, akit már nem gyűlöl senki sem. Az idegen férfi a kulcslukon keresztül meglesi T lányát, amikor zuhanyzik. T legszívesebben elmutogatná a feleségének a történetet, de belátja, hogy ez nem lehetséges. Magányosabb, mint valaha. Már

rosszabb, mint előtte, és tudja, hogy valaminek történnie kell, mert valaminek csak kell történnie. Hosszú heteken keresztül tudja, de hosszú heteken keresztül nem történik semmi, csalódása szavakkal alig leírható.

Október 10-én a miniszterelnök bejelenti, hogy „a nemzet prófétája igazat beszél”. T fésű formában egymásba kulcsolt kezeit a fejére teszi, aztán mindkét nagyujját a szája szögletébe dugja. Felkészítése egy hétig tart, erről nincs mit mondanunk. A bevetés előtti napon misét hallgat, és megkapja a szent ostya erejét, majd tetőtől talpig szentelt vízben fürdik, ahogy kell. Mindenki sír. 3500 méterről ugrik, ernyő nélkül, elvégre már úgysis halott. Kis híján az Úrra esik, de egyébként nem lesz baja. Akkor mutogatni kezd, hogy „Szent, Szent, Szent, Isten, Isten, Isten”, de csak eddig jut ő is, majd elcsattan a pofon, T pedig megpillantja az „I” betűt, mint a többiek. Hallgatja a süvítő szelet. Ismétlem: a süvítő szelet hallgatja. T újra hall, és üvölt, ahogy csak a torkán kifér, önfeledten és boldogan, de boldogsága nem tarthat sokáig. Mert a szökőkút ekkor már nem csobog vala, minthogy október végén sohasem csobog vala. T teste szabályosan felrobban a becsapódástól. Mindenki hány, aztán meg sírunk és jajgatunk, és nem, nem értjük az Urat.

5.

És történik ekkor ez a három: 1. A betűk a földre zuhannak, csak úgy, egyik pillanatról a másikra, a pusztítás minden elképzelhetőnél nagyobb. 2. Három napig nem látunk a portól és az égből folyamatosan zuhogó törmeléktől, amit az ütközés lökött az űrbe. 3. Más nem történik.

És most következzenek a részletek: A Mátra és a Bükk helyén hatalmas kráter keletkezik, a „GYOK”-tól, ami pont oda esett. A Balaton vize elpárolog, abban a pillanatban, mikor az első „T” a tóba csapódik, az eső meg heteken keresztül szakad, aztán lassan elül a por, és mi ismét körülnézhetünk. Az „A” a fővárost pusztítja el, egyszerűen eltörli a földről, és az utcákon (amennyiben még jogos utcákról beszélni) temetetlenül hever a sok halott. A Hortobágy közepén egy „V” alakú mélyedés látszik, ami a légi felvételeken olykor inkább „A”-nak értelmezhető (ezen sokat vitáztunk), de azért a Hortobágy Hortobágy marad, ezt nem vitatja senki sem. A másik „T” Kelet-Magyarországot tarolja le, „I” pedig Szegedre pottyan, mely a nemzet büszkesége volt, amíg még álltak a Dóm tornyai. A túlélők szívét öröm és áhítat hatja át.

Mert november 13-án meglátogatott minket az Úr. Személyesen, úgyhogy a részletek most is fontosak. Tehát: amikor a harmadik napon végre elül a por, az „I” betűn, valahol középtájt (együttal ott, ahol egykor a Dugonics tér lehetett) egy csodás kaput találunk, mely szemet gyönyörködtetően nagyszerű vala. A kapu pedig nem valaminek a kapuja volt, hanem csak egy kapu, amit körül is járhattunk, ha akartunk, és persze ha a zuhogó törmelék ellenére kimerészkedtünk a romok közül. És mi kimerészkedtünk. Bekopogni nem merészkedtünk. Amikor merészkedtünk, nem történt semmi, de azért tudtuk, hogy előbb-utóbb történni fog, úgyhogy térdre

ereszkedve imádtuk az Urat, meg az ő háromszor szent, hatalmas, nagy nevét, amit hiába nem vettünk a szánkra, erre nagyon ügyeltünk. És a kaput háromszor három szent körmenet járta körül, az elsőben maga a miniszterelnök is ott énekelt, a másodikban meg a helyettese, aki olyan boldognak látszott, mint talán még soha. November 10-én a kapu nagyot csikordult, és résnyire nyílt. Pont akkor, amikor az utolsó körmenet véget ért, úgyhogy újra a földre borultunk, és újra imádtuk az Urat szerény tehetségünk szerint, de ő csak a fejét dugta ki, egyetlen röpke pillanatra, majd a kapu becsukódott. 13-án viszont nem csukódott be. Pontosabban: előbb ki nyílt, aztán nem csukódott be. És a kapuban ott állt az Úr, a magyarok Istene.

Igen, nyolcvan éves aggastyánnak látszott, középmagas volt, ősz haja a válláig ért, ősz szakálla meg a földig. És itt megjegyezném, hogy ezt elbeszélni nem egyszerűen én vagyok kevés. Szórjon bár rám szidalmakat Zoilusok egész hada, a torkukból okádjának sárkányként tüzet, csak nevetek rajtuk, és legyintek, meg persze azt is mondanám, hogy ragadjon össze a szájukban a nyál, a himlő pettyezze ragyásra durva arcukat, nyeljenek parazsat, és darazsak csípjék őket össze mindenütt, továbbá hulljon ki a hajuk az összes fogukkal egyetemben. Mert ezt elbeszélni nincsenek szavak! A jelenet döbbenetes fenségét és megható egyszerűségét! Ahogy karjainkat kereszt alakban kitérítve terülünk el a földön, zokogva és üvöltve egyszerre, hogy „Szent, Szent, Szent, Isten, Isten, Isten”, ahogy Rá emeljük a tekintetünket, és csókkal illetjük a bocskorát, ami különben az Urat némileg zavarni látszott, úgyhogy jobb lábának erélyes mozdulatával teremtette meg a rendet. A harangok zúgtak (már az a néhány, amelyik még zúghatott), aztán meg eleredt az eső, és a Balaton vizét hintette mindenkire. Akkor előlépett a város polgármestere. Csend lett, szinte kézzel tapintható, ő meg énekelni kezdett, és így énekelt:

*„Uram, te nagy haragodban,
Ki miatt vagyoc búban,
Engemet ne fedgy meg,
Es haragodnac tüze,
Szűnnyéc meg sebessége,
Kiben ne büntess meg.”*

Férfiasan szép, bariton hangja néha meg-megbicsaklott a lelkét betöltő áhítat okán, és aki éppen nem zokogott, az mind vele énekelt:

*„Nékem, Uram, légy irgalmas,
Mert vagyoc nagy faydalmas,
Ne hagy, Uram, kérlec,
Gyogyits meg sérelmimet,
Elrettent tetemimet
Uyits meg, hogy éllyec.”*

És mindez gyönyörű volt, csak ennyit mondhatok. De mert az előbb elmaradt, a Zoilusoknak még azt is üzenem, hogy essen a hátukra kő, fulladjanak mocsárba, és veszett kutya marja meg a lábukat.

Az Úr pedig felemelte a jobb kezét. És ott, a szemünk láttára egy mérőszalagot húzott elő a semmiből, majd azzal a gyengédséggel, amire csak ő képes egyedül, talpra segítette a polgármestert (aki közben folyamatosan énekelt). És megmérte. A testmagasságát és a lábai hosszát, a két hüvelyket és a vállszélességet is, aztán meg felnevetett, úgy, ahogy csak ő képes nevetni egyedül. Az Úr nevetése fenséges és ámulatkeltő vala, ezt el kell ismernünk, másrészt meg hangos is, nagyon hangos, amely a legrettenetesebb lavinák fülsiketítő dübörgéséhez sem hasonlítható, mert annál is százszor és ezerszer hangosabb vala. Zömmel túléltük, csak az eszméletünket veszítettük el néhány pillanatra, de azért halottjaink is voltak számosan. És akkor az Úr egy gyors mozdulattal a szája elé kapta a jobb kezét, mert látá, hogy a nyáj megfogyatkozott, egy másodpercig úgy tűnt, mintha zavarban lenne (a szemünkből ekkor eredtek meg újra a hála könnyei), és tény, hogy ettől kezdve mindig suttozva beszélt.

Először J-ről suttozott. Azt kérdezte, hogy „véletlenül nincs-e itt, mert annyira hiányzik neki ez a kedves és jó barát”, de J nem vala ott. J otthon vala, és az igazak álmát aludta éppen, a történetek ellenére is a félig romos lakásban, ráadásul az Úrról álmodott, akinek pont a bukófordulót magyarázta, még a nyála is kicsordult. Akkor az Úr egy viseltes, ám ettől eltekintve teljesen átlagos széket húzott elő a semmiből. Leült rá, és elmesélt egy történetet, melyet most szó szerint idézünk, bár ez nyilván megbontja majd írásunk egyébként egységes stílusát, de erről újfent nem tehetünk. Tehát:

6.

„Kezdetben egy picit pontban ültem. Akkora volt, mint egy gombostű feje, egészen picit, és zöld színe volt, mint a zsenge zöldborsónak. Mondhatnám, hogy sokáig, évek milliárdjain keresztül ültem a gombostű fejében, vagy mondhatnám egyszerűen azt, hogy végtelenül hosszú ideig, de ezt mégsem mondhatom, minthogy akkoriban idő még nem vala. Nem volt jó. Aztán kinyújtózkodtam, bár lehet, hogy inkább összehúztam magam, tekintettel arra, hogy még tér sem vala. És itt be kell vallanom, a következőkre egyáltalán nem voltam felkészülve. Először csak hihetetlenül meleg lett, talán 10^{32} Kelvin is, úgyhogy szabályosan szakadt rólam a víz, úgy hiszem, ez teljességgel érthető. Az „először”-t különben visszavonom. Mert lehet, hogy először a tér lett, viszont minden olyan gyorsan történt, hogy ezt képtelenség eldönteni, nekem legalábbis nem megy, ez az igazság. És eltelt az első perc, és eltelt a második. Képzhetik, mennyire furcsa volt ez nekem, hisz addig még sohasem tapasztaltam a múltó időt, most meg tessék, percre perc következik, mindegyik egy örökévalóság, ezen utólag csak nevetni tudok. Akkor kis, zümmögő magocskák születtek mindenütt, akkorák mint a gombostű feje, bár nyilvánvaló, hogy ez a hasonlat itt

mégsem megfelelő. Mert ami kicsi volt, az kisebb volt a gombostű fejénél, szabad szemmel alig látható, illetve nem is látható, mivel a tér akkor még teljességgel homályos vala. Aztán eltelt háromszáznolcvanezer év. Előbb a perceket szoktam meg, aztán a napokat, és végül megszoktam az éveket, mert az ember végül mindent megszokik, ha úgy hozza a sors. A magocskák körül még kisebb magocskák száguldoztak, körbe-körbe, ahogy a bolygók száguldoznak a csillagok körül, és már a víz sem szakadt rólam annyira. Kifejezetten jól éreztem magam. Igen, ez az egész sokkal, de sokkal jobb volt, mint a gombostű fejében ülni, végre határozott értelmet kapott minden, és direkt csodálkoztam, hogy miért vártam ilyen rettenetesen sokáig a bizonyos nyújtózkodással vagy összehúzózkodással, de hát erről már beszéltem. Pedig ez csak a kezdet volt. Szép lassan megszoktam az évezredek meg az évmilliókat is, ahogy leperegnek a szemem előtt (ezt így szokás mondani), aztán csillagok születtek a térben, kvazárok és galaxisok álltak össze a porból, és ekkoriban jöttem rá, hogy mindenható vagyok. Na, az tényleg jó volt.

Mikor beindult a Sitter-féle tágulás, teremtésre szántam el magam. Talán a hatalmas és színes porfelhők miatt, melyekben mindig nagy gyönyörűségem telt, de hogy ezek miatt miért, azzal elszámolni nem tudok. Mindazonáltal éreztem, hogy valamit tennem kell, hogy végre eljött az idő, csak épp eléggé tanácstalan voltam eleinte, talán ez is érthető. Aztán rájöttem, hogy teremtőt kell teremtenem, úgyhogy azon nyomban megteremtettem önmagam. Pontosabban: újra és újra önmagam. Igen, ebben az időben teljességgel a theogónia bűvöletében éltem, bár készséggel elismerem, hogy végül elég rosszul sült el a dolog, mivel mind egy szálíg kiirtottuk magunkat. Illetve nem egészen, mert én (ugyebár) itt vagyok. Ekkor kezdtem el az anyagcserére koncentrálni. Először a fotoszintézisre. Kiválasztottam egy távoli, nagyon öreg galaxist, ami a szívemnek különösen kedves vala, aztán kiválasztottam egy fiatal és ambiciózus csillagot egy hozzá tartozó, szimpatikus bolygóval, ahová fákat telepítettem, hatalmas, szó szerint égig érő fákat, és egy darabig azzal áltattam magam, hogy mindez jól van így. Nem volt jól. Már kétmillió év alatt rettenetesen meguntam őket, merthogy a fák süketek, némák és ostobák, ez általános tapasztalat. Mentségemre szolgáljon, hogy mindez még nagyon az elején történt, és tényleg nem látszott, hogyan tovább, talán ezért is voltam annyira kitartó és ostoba (bár ilyesmit csak én mondhatok magamra, ezt jó, ha a fejükbe vésik). Mert ha valami rossz, az rossz. Nyugodtan kereshettem volna egy új galaxist, új csillagot egy másik bolygóval, de nem, csak kísérleteztem tovább, és az én különösen szent leheletemmel értelmet leheltem a fába, a végeredményt meg, gondolom, el tudják képzelni valamennyien. Aztán rájöttem, mennyire fontos a mozgás. Tudom, ez így, utólag evidens mindenkinek, de akkoriban még nem volt evidens. Ki kellett találni. Így hát kerestem egy újabb csillagot, egy újabb galaxisban, a választásom pedig egy parányi bolygó parányi holdjára esett, melyre gigantikus méretű csigákat teremtettem a legjobb tudásom szerint, meg persze hangyákat is, de ezt rosszul tettem. A csigák inkább füvet ettek, a hangyák viszont megették a csigákat, kárba veszett minden fára-

dozásom. Ráadásul sem a csigák, sem a hangyák nem énekeltek soha, egyetlen valóságos himnusz sem csendült fel ajkukon (ajkuk természetesen volt, erről gondoskodtam), pedig én nagyon szeretem a muzsikát, és néha határozottan úgy gondolom, hogy már akkor szerettem, amikor még nem is létezett. De a legnagyobb kudarcot mégiscsak a kockacukrokkal arattam.

Új bolygó, ezt nyilván mondanom sem kell. Nem volt sem túl nagy, sem túl kicsi, pont akkora, amekkora kell. Az első kockacukrot cukorból gyúrtam, a másodikat pedig, aki az első felesége lett, szóval a másodikat az elsőből letört darabból. megszülettek az első gyerekek, aztán jöttek az újabb és újabb generációk, egyre többen lettek. A lelkem pedig ott lebegett a vizek felett, ami a kockacukrok legnagyobb ellensége volt. Mármint a víz. Ha néha esett az eső, visítva menekültek barlangjaikba, ahol apró gallyakból raktak tüzet, ezt viszonylag gyorsan megtanulták, majd felfedezték az esernyőt, ami elképesztő mértékben növelte meg hatékonyságukat. Persze balesetek így is történtek szépszerivel. A saját szememmel láttam, mikor a szakadó esőben és esernyő alatt ölelkező pár egyszerűen feloldódik a megáradt patak zavaros vizében (szüleik ellenezték szerelmüket), rémisztő sikoltásukat nem felejttem el soha. De láttam azt is, ahogy a gallyak végére pattintott kődarabot kötözve nyílveszőket gyártanak, láttam őket antilopra és zsiráfra vadászni, és a szívem örült, mikor a tábornyúl körül felcsendült az örömeinek egy-egy sikeres vadászat után. Néha megkóstoltam őket. Az ízük rendkívül kellemes, különösen kávéba áztatva, és bátran állíthatom, hogy egy kicsit sem változott a hosszú évezredek során. Olykor egészen közelről vettem szemügyre némelyiket. Előbb megmértem a testsúlyát, egy kis mérlegen, merő kíváncsiságból, aztán a két ujjam között tartva, gyengéden emeltem a magasba, egész a számig, és mindig megvártam, amíg rajongó himnuszának végére ér.

A háborúikat kitüntetett figyelemmel kísértem. Eleinte a barlangokért háborúztak meg a vadászterületekért. Aztán a nőkért és a legelőkért, amikor már maguk tenyésztették az állatokat, jobbra antilopot és zsiráfot. Nem voltak kegyetlenek, a legkevésbé sem, csak ha ezt végképp nem lehetett elkerülni, bár akkor azért tudtak kemények lenni, néha egész törzseket irtottak ki merő szórakozásból. A klánok tagjai színes pettyekkel különböztették meg magukat a többiektől, a pettyeket pedig az oldalukra tetoválva viselték, minden oldalukon és egy életen át. Némelyek egy pöttyre voltak büszkék, mások kettőre, háromra, esetleg négyre vagy ötre, de hatnál több pettyet egyikük sem viselt. Tudniillik a hatos számrendszert kultiválták, érthető okokból, matematikusaik leleményessége nem ismert határt. A Püthagorasztétel Szolón-tételnek nevezték, egy Szolón nevű kockacukor után, akinek három fekete pötty látszott az oldalán. A papjaikat nem tetoválták, viszont a hadjáratokban kötelező volt részt venniük, ott harcoltak mindig, ahol a leghevesebb csata dúlt, válogatás nélkül vágva le barátot és ellenséget egyaránt, ez amolyan szent dolognak számított. Legveszedelmesebb fegyverük a vízágyú volt, amely több méter távolságra is eljuttatta a forró vizet, erős sugárban, ettől nagyon féltek. Néha közbeavatkoz-

tam. Mert határozottan kíváncsi természet vagyok, szeretek kísérletezni, és a történelem is mindig érdekelt. Emlékszem, egyszer háromszáz négyptettes védelmezett egy hegyszorosot kétszázezer hatptettyessel szemben, olyan elszántan, hogy megesejt rajtuk a szívem, amiért is a hatptettyeseket jócskán megeszegettem. Mindig lelkesedtem a sikereikért, és a lelkesedésem okán a legmerészebb terveiket is gyakran koronázta siker. Meghódították az óceánt (a bolygó egyetlen, ámde igen hatalmas óceánját), mocsarakat csapoltak le, és utat vágtak a legsűrűbb erdőségeken keresztül, még a hegyek gyomrába is, nekem meg dagadt a mellem a büszkeségtől. Egyre kevesebbet háborúztak, és ipari forradalmak egész sora szabta át az életet. Legfőbb erényük a szelídség lett meg a bölcsesség, talán ezt becsülték a leginkább. Városaik nagyszerűek voltak és kényelmesek, ékítve a luxus minden javaival, felfedezték az elektromosságot, a telefont, aztán komputereket barkácsoltak, és hatalmas utat tett meg az orvostudomány, mindezt minek is sorolni. Sikert halmoztak sikerre, ez az igazság.

De valami mégis elromlott. Először azt vettem észre, hogy lassan már mindegyikük csak egy ptettyet visel, később meg végleg leszoktak a tetoválásról. Nem értettem. Próbáltam érteni, de nem ment. A himnuszaiak elhalkultak, aztán el is hallgattak teljesen, amit szintén nem értettem, és higgyék el, nagyon nem kellemes, ha az ember nem érti a teremtményeit. A szívembe nyugtalanság és (bevallom) némi sértődöttség költözött. Ha olykor a két ujjam közé csippentettem egyiket vagy másikat, majd a szokásos módon lemértem, és a lehető leggyengédebben a magasba emeltem, ismét csak a szokásos módon a számig, szóval ilyenkor már nyomát sem láttam a szemükben az áhítatnak. Néhányan sírtak, mások meg némán és dacosan néztek a szemembe, ami határozottan zavarba ejtett. Újra eszembe jutott a gombostű feje, valósággal leverte a lábamról a honvágy, de azért nem adtam fel, hisz nem akármi-lyen fából faragtak. Aztán rajtakaptam őket. A törzseket és a klánokat. A tetoválatlanokat, akik hajdan gigászi háborúkban csépeleték egymást mindhalálíg, de akkoriban már csak pusmogtak, titokzatos képpel és kialvatlanul. Nos, egy vízagyút építettek. Minden korábbinál sokkal hatalmasabbat, aztán meg forró vizet spricceltek az égre. Képzeltetik! Soha életemben nem haragudtam még ennyire. És a haragom rettenetes vala és félelmetes, amit ők is nyomban megtapasztaltak, amikor egyetlen, kemény csapással zúztam össze az ágyújukat, aztán meg rájuk borítottam az óceánt, bár a szívem keserűséggel volt tele. Úgy sírtam, mint egy gyerek. A túlélőket már le sem mértem. Marokszám kapkodtam fel őket a földről, válogatás nélkül (hál' Istennek nem maradtak túl sokan), ám az édeskés íz keserűre vált a számban. De azért az utolsót, a legeslegutolsót alaposan szemügyre vettem. És tudják, mit láttam a szemében? Egyszerűen csak megvetést.”

7.

„Egyszerűen csak megvetést” – mondta az Úr, és sírva fakadt. Ott, a szemünk láttára, az ő nagy keserűségében, könnye a földre hullt, mindegyik csepp igazi drágakő. Az-

tán felállt, a kapuhoz battyogott, és eltűnt mögötte (vagy előtte, ezt nem tudtuk eldönteni). Mi meg ott maradtunk mozdulatlanul.

És történt akkor ez a három: 1. Éjszaka eltűnt a polgármester, a saját ágyából, nyomtalanul és örökre, a dolog módfelett titokzatos. 2. A miniszterelnök nemzeti ünneppé nyilvánította november 13-át, „mely a *visitatio Dei* felejthetetlen napja volt”, és az egész haza visszhangzott a jókedvű dalolástól. 3. Hozzáfogtunk a romeltakarításhoz, közben énekeltünk.

De szinte rögtön abbahagytuk. A Magyar Nemzet másnapi számából ugyanis kiderült, hogy legelőször az Új Evangéliumot kell megértenünk, vagyis az Úr szavát, melyet választott népéhez intézett keresetlen egyszerűséggel, meg hogy a választott nép igenis mi vagyunk, hiába is acsarkodnak a liberálisok. Az esztergomi érsek azonnal reagált. Egyrészt az Új Evangélium haladéktalan kiadását követelte, melynek eredeti nyelve a magyar, amire olyan büszkék lehetünk, amilyen büszkék még nem lehettünk soha. Tudatta továbbá, hogy „a lelkem pedig ott lebegett a vizek felett” mondat egyértelmű üzenet, amit képtelenség félreérteni, ennél azonban nem mondott többet semmivel. Az elkövetkező napokban a nemzet hermeneutika iránti érdeklődése elképesztő méreteket öltött, és mi úgy merültünk el a Szent Szövegben, ahogy az ujjunk merül el a szentelt vízben, mikor a templomba lépünk.

A legkomolyabb vita az Evangélium műfaját illetően bontakozott ki. A vitaindító egy egri kanonok cikke volt, aki parabolának értelmezte az Örömhírt, „mely leginkább Mózes első könyvével harmonizál”. Elemzése szerint a kockacukrok valójában emberek, a rájuk borított óceán meg az őket elpusztító özönvízre utal (vö.: Gen. 6-9). A „diluviális elméletet” a kormányzat rögtön felkarolta, a kormányzó pedig azonnal a részletek kidolgozására buzdította az összes szakértőt, a probléma megoldásának stratégiai jelentőséget tulajdonítva. Az esernyő alatt ölelkező pár Ádámra és Évára emlékeztetett minden magyart, a „feloldódik a megáradt patak zavaros vizében” fordulat viszont az édenkertből való kiűzetést juttatta eszünkbe, és szentül hittük, hogy interpretációnk helyes. Aztán megjelent egy szerény, ám igen jól megírt tanulmány (szerzője a tihanyi apát), és mi újra összezavarodtunk. Mert ha az Úr megette az utolsó kockacukrot (márpedig megette), akkor a történetből Noé mégiscsak hiányzik, ez a napnál is világosabb. Mintha hályog esett volna le a szemünkről! Ráadásul az első kockacukrot cukorból gyúrta, a másodikat meg az elsőből letört darabból (vö.: Gen 2.7 és 2.21-23), vagyis az esernyő alatt ölelkező pár történetének diluviális interpretációja nem lehet helyes. A dolog üzenete egyértelmű. Az Úr egész históriánkat beszélte el, a kezdetektől a végső pusztulásig, amely tehát még hátra van, bár lehet, hogy túlságosan sokat azért nem kell várni rá. Elvégre meghódítottuk már az óceánt, utat vágtunk a hegyek gyomrába is, városaink nagyszerűek és kényelmesek, ékítve a luxus minden javaival stb. Az elmélet fogadtatása ellentmondásos volt. A Magyar Nemzet gyűjtő hangú vezércikke az értelmiséget tette felelőssé meg „az úgynevezett haladást”, és a mikrobiológiai intézet igazgatóját újra szarral dobálták meg a tüntetők. A parlament elnöke az akadémia

azonnali feloszlátását követelte, a jobboldali radikálisok viszont kemény szavakkal ostromozták a nyugatias életvitelt és a multikat, általános mozgósítást javasoltak, meg hogy rohanjuk le a Vatikánt. A tudományos körök reakciója szinte azonnal megszületett. Az Akadémia elnöke Ockham borotváját emlegetve az Evangélium betű szerinti értelmezését javasolta, „mely a történeti könyvek közé illesztve nyeri el méltó helyét”. Kijelentette, hogy az Örömhír kozmológiai utalásai tökéletesen egybevágunk mai ismereteinkkel, „ezt bárki ellenőrizheti, ha egy kicsit is utánanéz”. Sürgette továbbá a szöveg antropológiai jellegű elemzését, „hisz a kockacukrok társadalomtörténete a miénkkel analóg”. A „háromszáz négyzetes védelmezett egy hegyszorosot kétszázezer hatpetyessel szemben” kitétel például határozottan a Marathóni csatára emlékeztette, amit különösen izgalmasnak talált, mi viszont végképp összezavarodtunk.

Mikor az Irodalomtudományi Intézet igazgatója is beszélni kezdett, megértettük, hogy nagy a baj. Tudniillik az Úr által elbeszélte történetet kizárólag a szemtanúk híradása nyomán ismertük, minek következtében a történetnek számtalan verziója létezett, variánsok és változatok, sőt, főváltozatok sokasága, ami a helyes interpretáció legalapvetőbb gátja volt. Ezt valamennyien beláttuk. És mert beláttuk, azonnal megkezdődtek a kihallgatások, a rendőrség romos épületében, meglehetősen rossz körülmények között. A metódus a következő volt: Az 1. szemtanúval leírták a szöveget, majd kiküldték a folyosóra. Aztán jött a 2. szemtanú, aki szintén leírta, amire emlékezett, de őt nem küldték ki a folyosóra, viszont kapott néhány pofont, mint-hogy vallomása 1. szemtanú vallomásától jelentősen különbözött. Ettől 2. szemtanú tényleg emlékezni kezdett, megejtett néhány értékes korrekciót, majd helyet foglalt a folyosón, és nem szólt senkihez. Ekkor újra 1. szemtanú kapta meg a szót (a pofonokkal együtt), hirtelen ő is emlékezni kezdett, utána 3. szemtanú került sorra (vagy ismét a 2.), és így tovább. Tagadhatatlan, hogy idővel némileg elfajultak a dolgok. A rend őrei egyre nagyobb pofonokat osztogattak, majd kísérletezni kezdtek a tortúra más fajtáival, annyira vágtyák az Örömhír mérvadó szövegét, ez tulajdonképpen érthető. És a szöveg elkészült vala.

Két nappal később a miniszterelnök minden parlamenti képviselőnek saját kezűleg nyújtotta át a legelső példányokat, tudniillik a frissen megjelent díszkiadásból, melyre nagyon büszke volt. Napirend előtti felszólalásában meghatottan beszélt múlttól és jövőről („előbbi régen volt, utóbbi még be nem teljesült”), exozéját minden rádió és televíziós csatorna adását megszakítva adta le. Kijelentette, hogy „bár országunk újjáépítésének stratégiai fontossága nem vitatható, azért a sorrendet csak be kell tartani, mert a sorrendet mindig be kell tartani”. Az elnök egyre jobban belejött. Arca kihevült, szeme úgy fénylett, mint izzó zsarátnok, amit a nap-pali világhír ellenére is jól láthattunk valamennyien. Megtudtuk, hogy kockacukrot enni bűn („fehéret és barnát egyaránt”). Megtudtuk, hogy kockacukrot gyártani nem bűn, mert tényleg nem az. És megtudtuk, hogy ezentúl mindannyian kockacukrot fogunk gyártani, mert az Úr szívének ez igen kedves leend, és ő háromszor szent

és háromszor legnagyobb. Csodálatos szónoklat volt. A kormánypárti képviselők állva tapsoltak (szemükben könny, a hónap alatt a díszkiadás), a jobboldali radikálisok tiltakoztak („a barna cukor nem cukor”), a szocialisták tüntetőleg vonultak ki a teremből, a liberálisok viszont cukorral tömték tele a kávéjukat. Egy héttel később már az egész nemzet kockacukrot pettyezett, és közben vártuk, nagyon vártuk az Urat.

8.

De az Úr nem jött. Nem jött decemberben és nem jött januárban, a napok pedig egyre csak peregetek a szemünk előtt (ezt így szokás mondani). És nem jött februárban, és márciusban sem jött, nélküle töltöttük az egész hónapot (pedig ki sem látszotunk már a kockacukrok közül), és hiába vártuk áprilisban is, ő nem jöve el, mert májusban jöve el. Május 13-án. Előtte üzent:

HOLNAP JÖVŐK

Igen, ezt írta a hajnali égre az ő szent keze, úgyhogy a szívünk reménységgel lett tele. Akkor a miniszterelnök felhívta az országos rendőrfőkapitányt, az országos rendőrfőkapitány felhívta a szegedi rendőrfőkapitányt, és a rendőrautó szirénázva vitte be J-t az őrsre, hogy másnap biztosan ott legyen ő is. És május 13-án a kapu újra kinyílt, a kapuban pedig ott állt az Úr, a magyarok Istene. Nem, nem próbálom meg leírni! Tény, hogy mindenki sírt (kivéve persze az Urat), és tény, hogy széttárt karral feküdtünk a földön hosszú percekken át, de azért nem illettük csókkal a bocsorát, erre nagyon vigyáztunk, hisz a bölcs leginkább mások hibájából tanul. Senki sem mozdult.

Csak J. A jelenet egyszerű, ugyanakkor fenséges és megható. J még oda sem ért, máris beszélni kezdett, a bukófordulót magyarázta lelkesen, és közben élénken gesztikulált. Aztán megölelték egymást, mint két régi barát, és tagadhatatlan, hogy az irigység akkor keményen megszorította mindannyiunk szívét. A rút, sárga irigység, de mi ráripakodtunk, mert az irigyek nem állhatnak meg az Úr előtt, aki viszont súgott valamit J fülébe. J vállat vont, majd elindultak a kapu felé, és eltűntek mögötte (vagy előtte, ezt nem tudtuk eldönteni).

És történik akkor ez a három: 1. A bűzös, sárga dög visszafordul a sötétből, és az orrunkon keresztül a testünkbe mászik. 2. Kétségbeesésünk szavakkal alig leírható. 3. J a Paradicsomban jár, de utazása nem tart sokáig.

Mindössze néhány percig, aztán újra ott állnak előttünk. J és az Úr. J más, mint korábban, az Úr viszont pont olyan. Úgyhogy két viseltes, ámde ettől eltekintve teljesen átlagos széket húz elő a semmiből, mindketten leülnek, és mi döbbenet hallgatjuk J (némileg azért furcsa nyelvjárásban elbeszélte) történetét, amit most szó szerint idézünk, bár ez nyilván megbontja majd írásunk egyébként egységes stílusát. Tehát:

„Akkoron azért jutottam volna nagy szép tér mezőre, holott semmi bánat, semmi siralom es szomorúság nincsen, honnan az keserves halál kirekesztetött. Hát min-

den szépségnek szépsége vagyon mindenfelől körül. Az föld kies, kihöz soha hasonlatost nem láttam vala. Ott vannak hát mindenféle szép illatú füvek, külön-különb színű virágak: rózsza, lilium, viola az szép mezőn széjjel. Felül az ég tiszta, alol az föld nagy ékösséggel felöltöztetött. Az fák ki szép virágos, ki kedég teljes külön-különb ért gyimelcsökkal. Az fáknak ága-boga külön-különb szép jeles madarakkal ékösültetnek, kiknek szavok zengésök mint angyali éneklés volna, kihöz hasonlatost éltében soha nem hallottam vala. Es semmi állat ott nem volna, ki kívánságos, szerelmetes, gyönyörűséges es tisztöletességre méltó nem volna. Ilyen szép földre mikoron bementem volna, ottan elváltozám magam természetiben, megtisztültem érzékenységimben, szívemben, testemben es lelkemben. Méltán kedég, mert mind földet, eget, mind ételt-italt, mind ez halandóságának ízét-bűzét, mind emberbarátimnak szokásit, nyájasságit elváltoztattam vala, kikkel es kik között annak előtte élttem vala. Az ott való égi nemes madarak is örvendetösségökre mind szárnyokkal, mind szép szózatjokkal nagy édes, vigasságot jelentnek vala. Azonközben eltekéntvén, nem messze látám egy mondhatatlan nagy es szép sátor, mintha egy ékes vár volna, ki mind kívül-belöl külön-különb drágakövekből ékesültetött vala, mind tekintetre kívánatus, es mindenfelől körül még olyan szép készülettel való sátorokat, mint egy szép drágálatust várást, kiknek pagimentoma, mint az csillagó szép fénes arany, falai ha mint aranyas bíborral, bársonnyal belvonták volna. Benne lakozó nép kedég számtalan, erősek, hatalmasok, szépnél szebbek ő színek szerint, mind szízek, szeplőtlen, mind tiszták, mind dicsőségösök, vígak, jókedvűek es örvendetösök.”

Hát ezt mesélte J. És nem, egy percig sem gondoltuk, hogy a kirándulás okán elméjében megfogytakozott, hisz akinek társa az Úr, az elméjében meg nem fogytakozik. Érteni azonban nem értettük. El kellett magyarázni, szóról szóra, mondatról mondatra, es mert erre senki sem vállalkozott, a végén mi magyaráztuk el saját magunknak, világtalannak a vak, ahogy az már lenni szokott. Amikor megértettük, szabályosan ágnak estünk az irigység okán, ami talán érthető. Akartuk mi is. Mindannyian es egyszerre, ami tagadhatatlanul számos konfliktus forrása volt. Eleinte csak a kapu körül püföltük egymást, aztán már máshol is, a végén meg mindenütt. Így hát a jobboldali radikálisok keményen vágtak vissza a szocialistáknak es a liberálisoknak, es ugyanígy nem kímélték a kormányzat híveit. A konzervatívok keményen vágtak vissza a liberálisoknak es a szocialistáknak, es ugyanígy nem kímélték a radikálisok híveit. A liberálisok keményen vágtak vissza a radikálisoknak es a szocialistáknak, de a kormányzat híveit ők sem kímélték stb., imitt-amott még lövöldözésre is sor került. Aztán a romokból barikádokat emeltünk, elképesztő leleményességgel a város legkülönbözőbb pontjain, es lassan már senki sem tudott aludni a folyamatos fegyverropogástól. A fellobbanó torkolattüzek úgy ragyogták be az éjszakát, mintha csak hegesztene valaki, de most nem a magasban, hanem a földön, az áldott anyaföldön, melyet az elesett hősök vére öntözött, emléküket nem feledjük el soha. A küzdelem szüneteiben zsoltárokat énekeltünk, es amikor már végkép nem

volt mit enni, akkor a kockacukrokra fanyalodtunk, és közben zokogva kértük az Úr bocsánatát.

9.

De az Úr hallgatott. Illetve ebédelt. A Sótartóban, ahol végigkóstolta az összes fogást, nem egyszer, de százszor is, komótosan és látható élvezettel ízelve meg minden falatot, mit sem törődve a kinti fegyverropogással. És az Úr táplálása nem vala egyszerű feladat, ezt bárki elhiheti. Egy heti adagja 20 ómer búza volt, továbbá 15 kab rizs és 4 sekel burgonya. Vajból 4 beka fogyott öt nap alatt, de a hét talentum hús közel másfél hétig kitartott, szemben a szakáccsal, aki olykor ájultan terült el a konyha kövén. Az olajat és a zsírt teherautó hordta a fővárosból, a sofőrök meg az életüket tették kockára az út során, némelyik szállítmány aknára is futott, ezt nem lehetett elkerülni. A zöldségfélék Deszkről érkeztek, éjszaka, a legnagyobb titokban, de a hagyma persze makói volt (mert ennek így kellett lennie), a cukorért pedig elég volt az utcára kilépni.

És napra nap következett. Az Úr evett, és fizetett. Naponta egyszer, mindenféle aranyrudakat húzva elő a semmiből, aztán újra rendelt egy adag gulyáslevest vagy túrós csuszát, marhapörköltet és pacalt, pudingot és lekváros palacsintát, ami után kávé ivott, majd testes vörösborokkal folytatta vagy egy kupa sörrel. A fogásokat E szolgálta fel, mert a Sótartóban E szolgálta fel a fogásokat, ez ilyen egyszerű, erről nincs mit mondanunk. De azért E történetét mégis elbeszéljük, mert nem elbeszélünk nem lehet. Tehát:

E 1963. május 13-án született Szegeden, mely az ország büszkesége volt (amíg még álltak a Dóm tornyai). D szintén 1963. május 13-án született, szintén Szegeden, de egészen más körülmények között. E a szülészeti klinikán, D pedig egy dobozban, tekintettel arra, hogy macska volt. Fekete macska, három fehér pöttyel mindkét oldalán. E D gazdája volt. D E macskája volt. Éjszaka bemászott a kislány bölcsőjébe, néha dorombolt is talán, és türelmesen megvárta azt a hat hónapot, mire E először húzta meg a farkát, ami fájt. Az elkövetkező években kapcsolatuk konfliktusmentesnek nem nevezhető. D kerülte E-t, E pedig gyakran volt kegyetlen vele, merő szórakozásból, de egyszerűen csak gyereksége okán, ebben nincs semmi rendkívüli. Amikor 15 évesek lettek, D már öregnek számított, ami nem látszott rajta, E viszont fiatalnak, ami látszott. Elsősorban azonban mégsem ez látszott. Mert E kövér volt, nagyon kövér. Kétszer kezelték kórházban a szíve meg a testsúlya miatt, de az eredmények mindig csak átmenetinek bizonyultak, szemben az örökös megaláztatással, ami nem volt átmeneti. E nem szerette az embereket, leginkább önmagát, egyszerűen nem volt rá oka. Kamaszkora óta kellemetlen testszag áradt belőle, amit ő sem bírt megszokni egyáltalán, úgyhogy először csak mosogatni vették fel a Sótartóba, nem sokkal a 18. születésnapja előtt, és ő nem bánta ezt. Aztán ottragadt. 22 évesen kezdett felszolgálni, amikor D már nagyon öreg volt, az összes macskánál öregebb, aki e hazában valaha is egeret kergetett, amiről E különben egy újságcik-

ből értesült, és komolyan aggódni kezdett. Munka után mindig rohant haza, már amennyire ő rohanni tudott, szuszogva caplatott fel a lépcsőn (egy harmadik emeleti panellakásban élt), és mindig balsejtelmektől gyötörve nyitott be az ajtón, D pedig mindig ott várta az előszobában, a lábához dörgölődött, és követelte a vacsorát. Ekkoriban már együtt is aludtak. Néha E aludt el hamarabb. Máskor meg D. És persze az is megesett, hogy elkerülte őket az álom, igaz, ez csak nagyon ritkán fordult elő. Ilyenkor E D szemébe nézett. De az is lehet, hogy D nézett E szemébe, ezt nemigen lehet eldönteni. E szeme zöld, és D szeme is zöld. E ugyanolyan jól lát a sötétben, mint D, bár az hosszú időbe telt, mire megértette, hogy ez nem természetes. Mindenesetre nem bánta. Aztán meghaltak E szülei, neki pedig csak D maradt, ami különben nem is olyan kevés.

E rájön, hogy D halhatatlan. A 30. születésnapjukon. Együtt nézik a tévét, és akkor egyik pillanatról a másikra hasít belé a bizonyosság, hogy D halhatatlan, direkt csodálkozik, hogy eddig nem látta ezt. Először nagyon megijed. Nemhogy az ágyából, még a hálószobából is kizárta a macskát, és aznap éjjel vacogott a foga a réműlettől. Aztán ez is elmúlt. Ha újra D szemébe nézett, akkor macska lett. Azonnal. Például egy kusza kertben, ahol bogarakra meg madarakra vadászott, egészen a földhöz simulva, és válogatás nélkül pusztított el mindent, ami az útjába került. És ott voltak még a véres verekedések és fájó sebek, az állati ürülék és a hajnali harmat, meg persze a kandúrok, a nagy, izmos kandúrok, és E mindent bepótolt, amit be kellett pótolnia. Hogy D mit talált E szemében, az természetesen nem tudható, bár E sokszor megpróbálta elképzelni ezt. Az viszont bizonyos, hogy kifejezetten fegyelmeznie kellett magát, amikor a Sótártó konyhájába beszabadult egyszer néhány egér, udvariasan ő is ott sikongatott a többiekkel, pedig szíve szerint egészen más-képp intézte volna el a dolgot.

És eltelt a következő tíz év, majd újra tíz. Mindketten 50 évesek. D és E. Vagy E és D, ez szinte mindegy. Lehet, hogy E már nem is olyan kövér, talán az éjszakai vadászatok miatt. A szíve mindenesetre rendbe jött. Még 5 év. Mikor busszal utazik, az emberek nem ülnek mellé, nyilván a testszag miatt, ami egyre markánsabban árad belőle, de ez már nem zavarja, noha a szaglása hihetetlenül kifinomult. Ha D szemébe néz, maradéktalanul boldognak látja önmagát, nem hiányzik neki semmi. Különösképpen nem az Úr, úgyhogy a betűkről nem alkot véleményt, hidegen hagyja az egész. Aztán október 18-án a betűk a földre zuhannak, egyik pillanatról a másikra, a pusztítás minden elképzelhetőnél nagyobb. E lakása nem sérül meg komolyan, kizárólag az ablakok törnek be, de azok mind betörnek. Amikor este hazaér, D már nem él. Egy befelé csapódó üvegdarab ölte meg, a lakás csupa vér. A tetemet csak két nappal később temeti el, a panel mögötti bozótban, annyira hihetetlen ez az egész. E gyűlöli az Urat.

A Sótártóban sem tágít mellőle. Nézi, ahogy eszik, másfél hónapon keresztül folyamatosan, és ha néha meglepi az álom, akkor állva alszik, az Úr asztala mellett, de haza nem megy, most már úgy sincs miért. A borraivalóul kapott aranyrudakat ille-

delmesen elteszi, és közben az arca lángol a gyűlölettől. Arról fantáziál, hogy mérget kever a bablevesbe, vagy porcukor helyett ciánnal hinti meg a fánkot, szinte csak erre gondol, de persze tudja, hogy itt minden hiábavaló. Akinek csillagfellegekből van a párnája, azt semmiféle módon nem lehet megölni, bármennyire is szeretné az ember. Amikor az utolsó fogást felszolgálja, maga is leül az asztalhoz. Félelem nélkül és szemben az Úrral, akinek egyenesen a szemébe néz.

Az Úr azonnal megért mindent, mert az Úr azonnal megért mindent. A szalvétával megtörli a száját. Lecsavarja a koponyaboltozatot, ahogy a vodkás üveg kupakját szokás, a fakanalat is előhúzza a semmiből, majd E agyába nyomja, és összekavarja a dolgokat. E előtt leperreg az egész élete, és ő újra látja D szemét, ami jó. Az Úr elégedetten mosolyog. E nem mosolyog elégedetten. A hangokra figyel. A harangokra. Minden egyes kondulás olyan, mintha kirúgnák alóla a széket. Nyakában a kötél, és kirúgják alóla a széket, a halántékán kidagadnak az erek. Akkor az Úr megvonja a vállát, némileg zavartan, majd sietve távozik.

10.

Tíz perc múlva újra a kapu előtt áll (ott, ahol egykor a Dugonics tér lehetett). A fegyverek már nem ropognak, a kormányzat úrrá lett a helyzeten, igen komoly áldozatok árán, de ez most nem érdekes. Június utolsó napja van, a kánikula alig elviselhető. Előbb egy összekötözött kezű ifjút vezetünk elé, közben botokkal püföljük a hátát. Már mint az ifjú hátát. Az ifjú pedig makacs és megátalkodott vala, makacsabb és megátalkodottabb mindenkinél, de az Úr levette a szeméről a hályogot, hogy ő is láthasson, mint a többiek, amiért is e csodás történetet most szó szerint beszéljük el stb. Tehát:

Úr: Mitsoda ember vagy te?

Ifjú: Én atheus, aki Istent nem hiszek, hanem mindent a Vak Szerentsének tulajdonítottok.

Úr: Honnan tudod azt, hogy nints Isten?

Ifjú: Az minden napi látás, hallás bizonyította, mert ez a Világ örökké így volt, s így lesz örökké, minden magától lett, csak a Vak Szerentsétől igazgattatik minden.

Úr: Nem jól gondolkodol.

Ifjú: Ugy tetszik néked, de az Aristoteles Philosophiaja is azt tanította, hogy örökké volt ez a Világ, örökké is létszen.

Úr: A Philosophia csak Philosophia, a Szent Írásból kellene bizonyítanod.

Ifjú: Hiszem a tü Davidotokis az tizennegyedik Soltárban maga mondja, hogy nintszen Isten.

Úr: Ugy, de azt mongya, hogy a bolond mongya azt, hiszem te talám nem vagy bolond.

Ifjú: Jól mondod, de sem Istent, sem Szent Irást nem hiszek, a jozan okosságbol bizonyítsd meg nékem, hogy vagyon Isten.

Úr: Azt kérdem tőled, hogy magad teremtetedé magadot, vagy más teremtett téged?

Ifjú: Meg kell vallanom, hogy nem magam teremtetem magamat, mert ha magam teremtetem volna, az egész világotis magamnak hagytam volna.

Úr: Azt kérdem ismét, a ki tégedet teremtett, s a ki téged s mindeneket tart, s őriz, az örökké valóé, s magát örökké megtarthattyaé, vagy nem?

Ifjú: Soha nem hallám többször, már meghiszem, hogy vagyon Isten.

Ekkor az esztergomi érsek lépett elő, ősz hajába bele-belekapott a szél (illetve nem, mégsem kapott bele, mivel napok óta teljes szélcsend vala). Előbb a „Háromszor Szent Titokról” kérdezte az Urat, aki igen nagy jóindulattal figyelt (mert az Ő jósága végtelen), aztán mindenféle különösebb teketória nélkül, ott, a szemünk láttára hárommá változott, három Úrrá (valahogy a válluknál voltak összenőve), s az unitáriusok szívét megszorította a rettenet. Az érsek a földre borult, amit háromszor csókkal illetett, majd a „Szent Ostya Misztériumát” firtatta nem remegő hangon, hogy tényleg úgy van-e, hogy a fogunkkal rágjuk-e az Istent, „test szerint és valóságosan”, de ezt rosszul tette. Mert az Úr arcát előbb a harag pírja öntötte el, aztán az érsek kapott egy pofont, még ma is a fülünkben visszhangzik a csattanás. A feje pedig elvált a nyakától, és a földre hullt, ott pattogott a lábunk között, ami viszont azonnal eszünkbe juttatott egy Bulgakov regényt, bár ezt szégyelltük egy kicsit.

Ekkor lépett elő a miniszterelnök. Ő is a földre borult, ahogy kell, majd némi hezitálás után csókkal illette az Úr bocskorát, amit nyomban három foga bánt, ám ez nem látszott zavarni őt. Orációja páratlan volt és nagyszerű, olykor azonban kissé nehezen érthető a hiányzó fogak miatt. Egyre jobban belejött. Arca kihevült, szeme úgy fénylett, mint izzó zsarátnok, amit még a nappali világosság ellenére is jól láthattunk valamennyien. Indulatosan kárhoztatta a külföldi tőkét meg a bankokat, egyre indulatosabban a külföldi tőke meg a bankok feneketlen étvágyát, megfélemltetlen kapzsiságát stb. Az Úr pedig megmérte őt. A testmagasságát és a lábai hosszát, a két hüvelyket és a vállszélességet is, majd felnevetett, és közben a szája elé kapta a jobb kezét.

Aztán csönd lett, hosszú perceken át. A kapu kitárult, a szívünk meg a torkunkban kalapált. Az Úr pedig előhúzza a székét a semmiből, szó nélkül leült rá, mint valami portás, és azon nyomban elaludt, a dolgot nem lehetett félreérteni. És mi nem tapostuk halálra egymást, nem ragadtunk fegyvert, még csak tülekedni sem tülekedtünk (mivel a kormányzat akkorra már úrrá lett a helyzeten), viszont a parlament azonnal összeült, és a vita tartott teljes kilenc hónapon át, a részleteket mindenki ismeri. Voltak jelölőlisták és választások, ahogy kell. Pályázatok és lobbiharcok, nyilatkozatok és cáfolatok meg persze sok-sok bonyodalom a jog terén, de e

kilenc hónap történetét most nem beszéljük el. Tény hogy a megoldás megszületett, és tény, hogy a megoldás jó volt, ezt ma már nem vitatja senki sem.

És 2020. április elsején a menet megindult. Nem, nem a miniszterelnök vezette, ő már hónapokkal korábban eltűnt az egyik éjszaka, a saját ágyából, a dolog módfelett titokzatos. A menetet a helyettese vezette, aki egy hatalmas keresztet cipelt, és közben énekelt. Utána a képviselők jöttek a parlamentből, kéz a kézben és hófehér tunikában. A radikálisok a liberálisok kezét fogták (nagy-nagy szeretettel), a liberálisok a kormánypártiak kezét (nagy-nagy szeretettel), a szocialisták a radikálisok kezét stb., és közben vidáman daloltak mindannyian. A leggazdagabb száz közvetlenül mögöttük lépkedett, ők is énekeltek, de nem fogták egymás kezét, minthogy a kezükben gyertya volt, meg egy-egy öngyújtó, mivel a gyertyákat minduntalan elfújta a szél. Aztán a vezérigazgatók jöttek az igazgatókkal meg az önkormányzatok sok-sok tisztviselője, pénzügyi tanácsosok és osztályvezetők számolatlanul, a minisztériumok és hivatalok mindenféle vezetői szintén számolatlanul, mind-mind csupa érdemes emberek, úgyhogy a szívünk csordultig telt örömmel, hogy végre boldognak látjuk őket. Nagy, hosszú menetelés volt, végig az egész városon, s közben az egész haza visszhangzott a jókedvű dalolástól. A forgalom már két napja leállt, mi meg két oldalt álltunk sorfalat, zászlókat lengettünk, és hólyagosra tapsoltuk a tenyerünket, a szemünkből pedig egyre csak peregtek a meghatottság könnyei. Először a helyettes lépett be a kapun, de a keresztet illedelmesen a földre fektette előbb, aztán a képviselők meg a százak, és így tovább, elragadtatásunk nem ismert határt.

Mikor az utolsó ember is eltűnt a kapu mögött (vagy előtte, ezt nem tudtuk eldönteni), szóval akkor felébredt az Úr. Felállt, nyújtózkodott, majd a széket akkurátusan visszacsúsztotta a semmibe, ezen már meg sem lepődtünk. Még egyszer, utoljára visszanezett ránk. Szemét körbehordozta a sokaságon, de az arcán nem látszott semmiféle érzelm. Sem megvetés, sem harag. Sem öröm, sem szomorúság, csak épp visszanezett, talán búcsúzóul, talán tényleg így lehetett. Aztán a kapu becsukódott. És izzani kezdett, vörösén és feketén, majd vibrálni és egyszerre zümmögni is, aztán meg eltűnt, feloldódott az áprilisi levegőben végérvényesen. És mi ott maradtunk egy szál egyedül.